

Nar. umjet. 48/1, 2011, pp. 147–160, M. Hameršak, *A Never Ending Story? Permutations...*

- Uther, Hans-Jörg. 2008. "161. Schneeweißchen und Rosenrot". In *Handbuch zu den "Kinder- und Hausmärchen" der Brüder Grimm. Entstehung-Wirkung-Interpretation*. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 333-336.
- Venuti, Lawrence. 1998. *The Scandals of Translation. Towards an Ethics of Difference*. London, New York: Routledge.
- Wilson, William. 1989. "Herder, Folklore and Romantic Nationalism". In *Folk Groups and Folklore Genres. A Reader*. E. Oring, ed. Logan, Utah: Utah State University Press, 21-37.
- Zipes, Jack. 1991. *Fairy Tales and the Art of Subversion. The Classical Genre for Children and the Process of Civilization*. New York: Routledge.

BESKRAJNA PRIČA? PREOBRAZBE "SNJEGULJICE I RUŽICE" (BAJKE I ISTRAŽIVANJA) U PROSTORU I VREMENU

SAŽETAK

Varijantnost je od samih početaka istraživanja bajki uživala status privilegirane teme, pri čemu se analitička pozornost najčešće usmjeravala na tekstualnu razinu. U članku se na primjeru bajke "Schneeweißchen und Rosenrot" Wilhelma Grimma i njezina doslovnog hrvatskog prijevoda ("Bielka i Rumenka" Mijata Stojanovića) te njihove prezentacije u najnovijem izdanju znamenitog međunarodnog kataloga pripovijedaka (*The Types of International Folktales*) istražuju mogućnosti interpretativnog pomaka s teksta na paratekst. Riječ je, naime, o bajci koju je prema književnom predlošku napisao te u trećem, tzv. malom izdanju, *Kinder- und Hausmärchen* (1833.) objavio Wilhelm Grimm, a koju je zatim u doslovnom prijevodu, ali ne navodeći izvor, Mijat Stojanović uvrstio u *Narodne pripoviedke* (1879.), najstariju zbirku tog tipa u hrvatskoj dječjoj književnosti. Osvrtom na paratekstualne strategije i očitovanja Grimmova i Stojanovićeve teksta u članku se iznose ključne odrednice proizvodnje tzv. narodnih bajki i bajki za djecu u 19. stoljeću. Shvaćanja nacije, narodne književnosti, dječje književnosti, autorstva i dr. iščitavaju se iz inicijalnih reprezentacija i reakcija na Grimmov i Stojanovićeve tekst, a prezentacija njihovih tekstova u međunarodnom katalogu kao dviju varijanti istoga tipa bajke u zaključku se ne promatra kao tehnička greška, nego kao poticaj za raspravu o ishodištima, mogućnostima, ali u nekim primjerima i gotovo nepremostivim ograničenjima tog tipa folklorističkog znanja.

Ključne riječi: bajke, hrvatska dječja književnost devetnaestoga stoljeća, istraživanje narodnih pripovijedaka, Snjeguljica i Ružica, Jacob i Wilhelm Grimm, Mijat Stojanović